

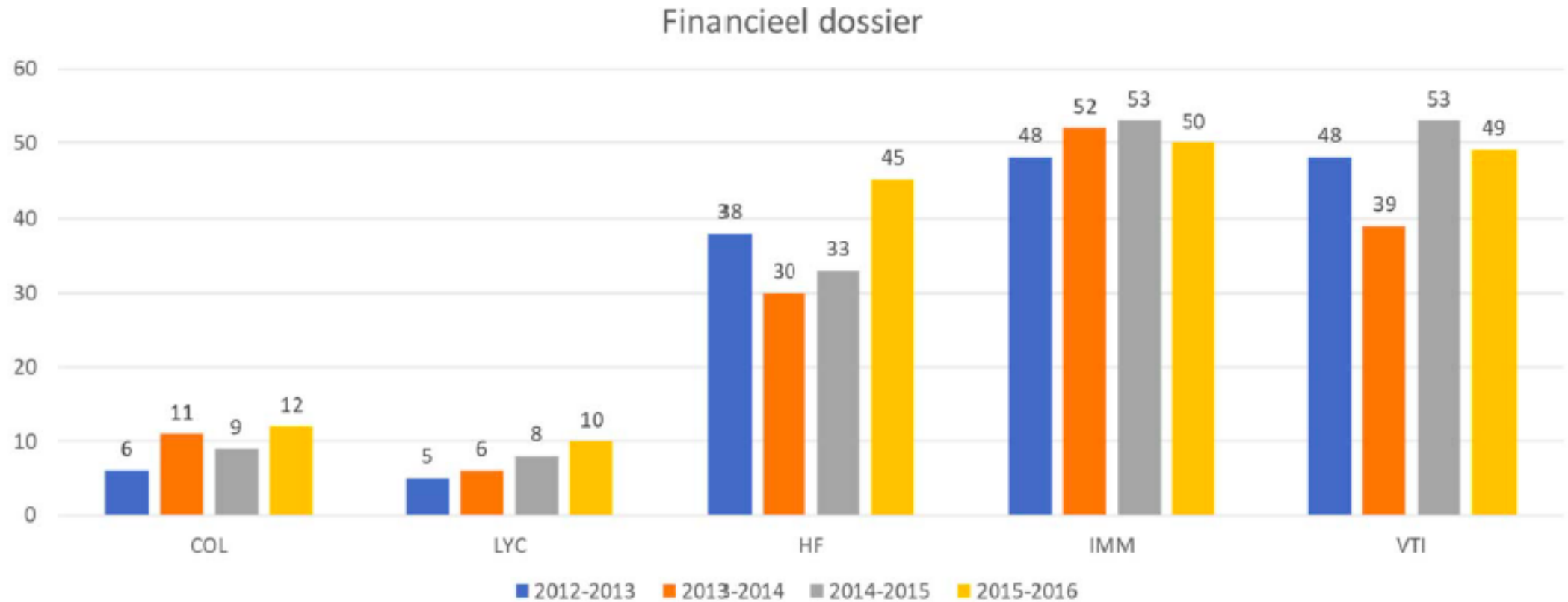
Betaalbaar onderwijs

Alle kosten op een rijtje

Heilige Familie IEPER

Aanleiding

Kaders

Engagement tot kostenbeheersing

Kostenbeheersing

Beleid	
Beleid	
BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (pedagogisch) project.
BL2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
BL3	De school werkt participatief en responsief.
BL4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
BL5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
BL6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.
Onderwijskundig beleid	
BL7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
Personeels- en professionaliseringbeleid	
BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.
Financieel en materieel beleid	
BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid dat integraal en samenhangend is.
BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.
BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leer-, leer- en werkomgeving.

Resultaten en effecten		Begeleiding		Onderwijskwaliteit	
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output op een zo groot mogelijke groep van lerenden.				
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.				
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.	D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor consistentie tussen de doelen.	B1	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.	D3	Het schoolteam hanteert uitdagende doelen.		Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal-moraal als preventieve gezondheidszorg. Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.				
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.				
Communicatie		Begeleiding		Onderwijskwaliteit	
K1	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V1	Het schoolteam en de lerenden samen vormen een positief en inclusief leer- en klasklimaat.	O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces, en het behalen van de doelen.
K2	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.	O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V3	De leer- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.	O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.
		V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.		

Communicatie
Flexibiliteit, duidelijkheid en begrip in de omgang met ouders

Sensibilisering
Bewustzijn en sensibilisering rond de hoogte van de schoolkosten en de armoedeproblematiek

- Maximumfactuur
- Werkgroep onderwijskosten
- Schoolparticipatiefonds + code kostenbeheer
- Duurzame zorg voor kostenbeheersing
- Kostenbewuste Schoolcultuur
- Brugfiguren
- LOP-werkgroep onderwijs & armoede + charter onbetaalde schoolfacturen
- Ervaringsdeskundige armoede

Onderzoeksvraag

Ik onderzoek de kostprijs van de verschillende studierichtingen op onze school ...

... om de kosten beter te kunnen bewaken

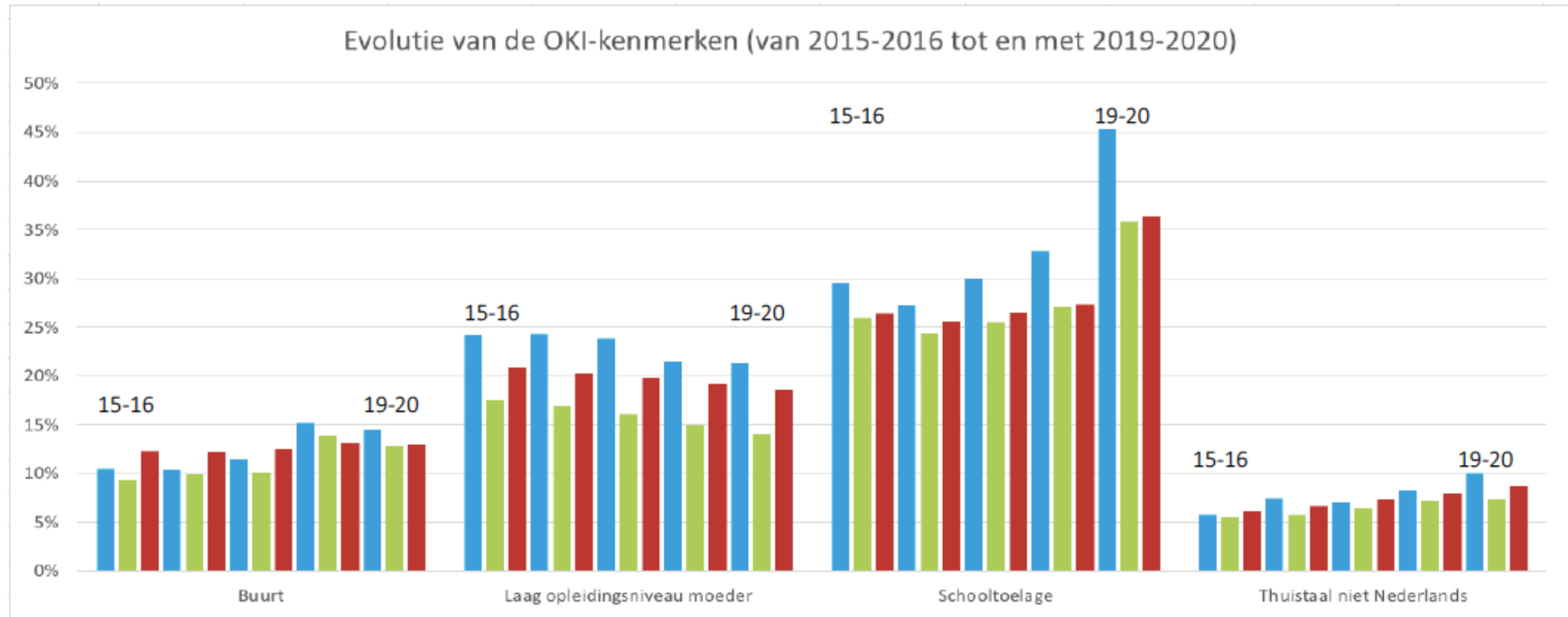
... om de kosten beter te communiceren naar ouders

... om meer leerlingen toegang te geven tot alle onderwijsactiviteiten

Aanpak

✓ OKI-kenmerken

- HF1
- Scholengemeenschap
- West-Vlaanderen

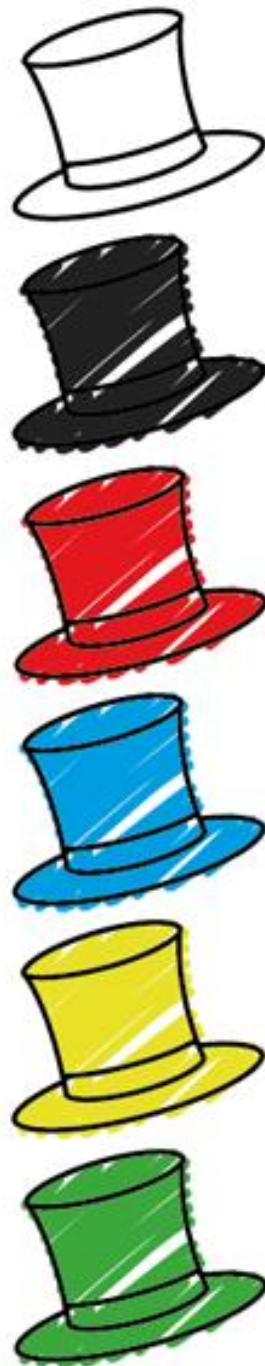
Aanpak

- ✓ OKI-kenmerken
- ✓ Schoolfacturen per jaar en per studierichting

3PE	Boekenprijzen	Cursussen & kopieën		Didactisch materiaal en gereedschappen	Activ. & uitstappen ihkv Pedagog. project	Kledij en veiligheid	Kosten HFI	TOTAAL
		zw/w	kleur					
Niet vakgebonden		€ 6,85	€ 0,25	€ 270,18	€ 49,50	€ 27,22	€ 26,00	€ 380,00
Beeldcreatie (6u/w)		€ 0,20						€ 0,20
Engels (1u/w)	€ 16,50	€ 5,15						€ 21,65
Etalage & productpresentatie (4u/w)		€ 0,85		€ 4,34				€ 5,19
Frans (1u/w)	€ 19,00	€ 1,00						€ 20,00
Godsdienst (2u/w)	€ 20,55	€ 0,40						€ 20,95
Kunstinitiatie (2u/w)		€ 3,15						€ 3,15
LO (2u/w)					€ 31,00			€ 31,00
MAVO (2u/w)	€ 22,55	€ 3,10						€ 25,65
Nederlands (2u/w)	€ 25,75	€ 2,60						€ 28,35
Print&sign (4u/w)		€ 1,50						€ 1,50
Publicitair design (5u/w)		€ 0,40	€ 1,00					€ 1,40
Wiskunde (2u/w)	€ 13,00	€ 3,65						€ 16,65
TOTAAL	€ 117,35	€ 28,85	€ 1,25	€ 274,52	€ 80,50	€ 27,22	€ 26,00	€ 555,69

Aanpak

- ✓ OKI-kenmerken
- ✓ Schoolfacturen per jaar en per studierichting
- ✓ Reflectie leerkrachten en focusgroep

Op Deco

	Boekenprijzen	Cursussen & 1ieën zw/w	Cursussen & 1ieën kleur	Did. materiaal & gereedsch.	Activ.&uitstap pen ihkv tag. project	Kledij & veiligheid	Kosten HFI	TOTAAL	TOTAAL per lesuur
v)		€ 0,45	€ 1,50	€ 21,07				€ 23,02	€ 3,29
sonden		€ 6,85	€ 0,25	€ 270,18	€ 49,50	€ 27,22	€ 26,00	€ 380,00	
roductpresentatie (4u/w)		€ 0,85		€ 4,34				€ 5,19	€ 1,30
sonden		€ 4,20	€ 0,25	€ 163,30	€ 75,20		€ 22,00	€ 264,95	
roductpresentatie (4u/w)		€ 1,85				€ 26,62		€ 28,47	€ 7,12
sonden		€ 1,55	€ 0,25		€ 92,50		€ 22,00	€ 116,30	
chnologie (1u/w)				€ 10,50				€ 10,50	€ 10,50
decoratie (6u/w)				€ 109,26				€ 109,26	€ 18,21
chandising (5u/w)	€ 22,00			€ 31,00				€ 53,00	€ 10,60
sonden		€ 0,60	€ 5,75	€ 100,17	€ 71,50		€ 22,00	€ 200,02	
chnologie (1u/w)		€ 0,10			€ 25,40			€ 25,50	€ 25,50
decoratie (6u/w)		€ 4,35			€ 40,00			€ 45,35	€ 7,56
chandising (5u/w)				€ 7,00				€ 7,00	€ 1,40
chandising met stage (10u/w)		€ 3,00						€ 5,00	€ 0,50
chandising met stage (5u/w)		€ 1,70		€ 2,60				€ 4,30	€ 0,86
							Minimum	€ 4,30	€ 0,50
							Maximum	€ 380,00	€ 25,50
							Gemidd.	€ 85,19	€ 7,89
							Stand.afw.	€ 112,85	€ 8,01

Aanpak

Schoolkosten

In hoeverre bent u het eens met deze stellingen? *

✓ OKI-kenmerken

✓ Schoolfacturen per jaar en per studierichting

✓ Reflectie leerkrachten en focusgroep

✓ Enquête

	helemaal oneens	oneens	neutraal	eens	helemaal eens	niet van toepassing
Ik heb voldoende informatie over wat het schooljaar zal kosten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De school doet voldoende inspanningen om de kosten laag te houden.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De school houdt zich aan de afspraken rond schoolkosten.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De schoolrekening is helder en vermeldt voldoende details.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De school spreidt de facturen genoeg doorheen het schooljaar.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik weet bij wie ik terecht kan als ik (nu) niet kan betalen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik heb voldoende informatie over de mogelijkheid om facturen gespreid te betalen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De school houdt voldoende rekening met mijn financiële situatie.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vertrouw de school voldoende om er mijn financiële problemen aan te vertellen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vzw Krijt

- Begeleiden scholen voor 1 schooljaar
- Bewust armoede- of kostenbeleid uit te werken
- Samen met een trajectbegeleider en ervaringsdeskundige
- Werken vooral preventief, en een klein stukje curatief
- Ondertussen 195 individuele scholen
- 20 overkoepelende trajecten
- 18 137 leerkrachten gesensibiliseerd

Aanpak vzw Krijt i.k.v. schoolkosten

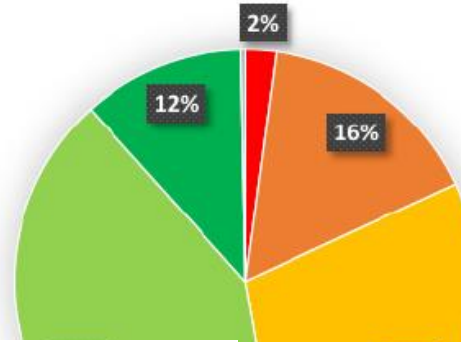
- Bijdragenregeling (verplicht)
- Kosten in kaart brengen & kritisch evalueren
  - Vakgroepoefening voor SO
  - Kostenoefening voor basisscholenBO
- Materialenlijst
- Duidelijke & transparante schoolrekeningen
  - Vermelding van vertrouwenspersoon en mogelijkheid tot gespreid betalen
- Sensibilisering i.k.v. kostenalertheid

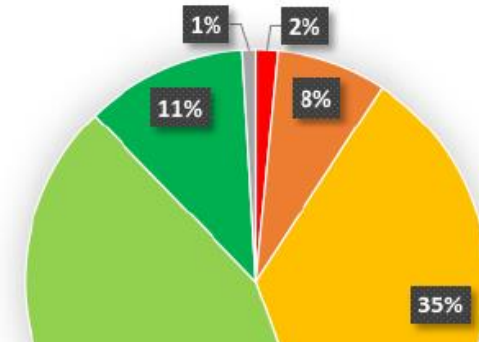
Resultaten

- Enquête ouders

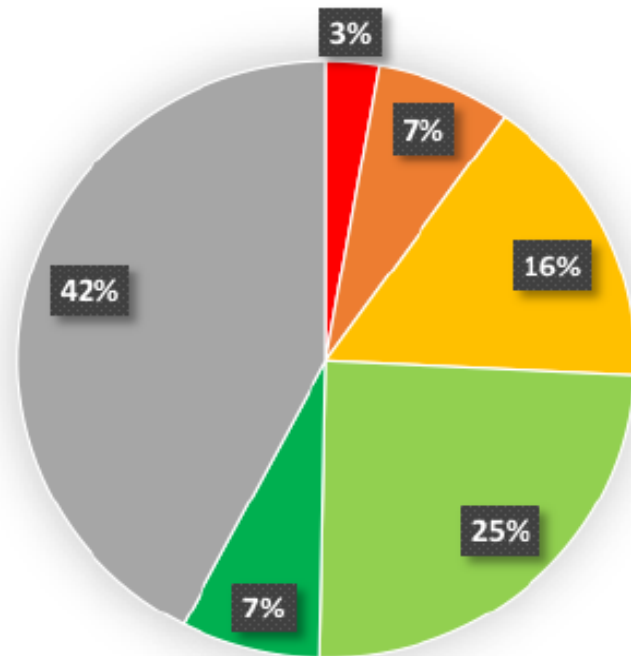
Ik heb voldoende informatie over wat het schooljaar zal kosten.

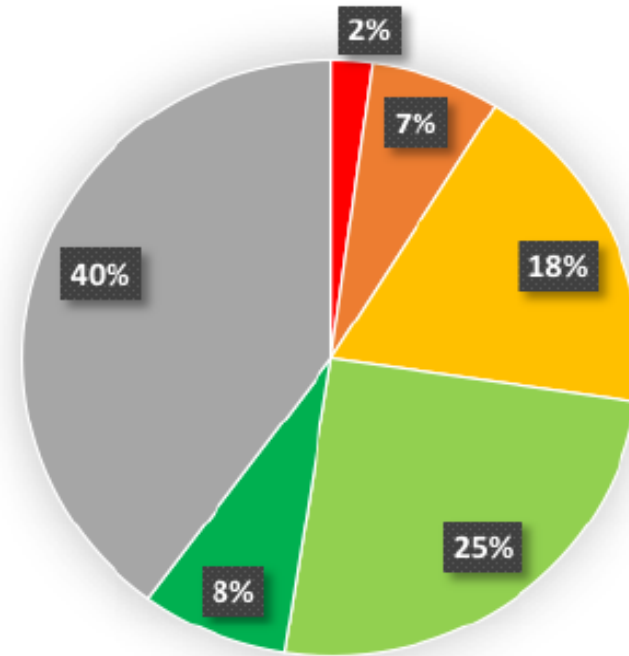
De school doet voldoende inspanningen om de kosten laag te houden.

Ik weet bij wie ik terecht kan als ik (nu) niet kan betalen.

Ik heb voldoende informatie over de mogelijkheid om facturen gespreid te betalen.

Resultaten

- Enquête ouders

	ja < nee	ja > nee
De school houdt zich aan de afspraken rond schoolkosten. (1)	0.038	0.962
De school spreidt de facturen genoeg doorheen het schooljaar. (1)	0.033	0.967
Ik heb voldoende informatie over de mogelijkheid om facturen gespreid te betalen. (2)	0.383	0.619
Ik heb voldoende informatie over wat het schooljaar zal kosten. (2)	0.200	0.800
De school doet voldoende inspanningen om de kosten laag te houden. (1)	0.035	0.965
De school houdt voldoende rekening met mijn financiële situatie. (1)	0.354	0.647
De schoolrekening is helder en vermeldt voldoende details. (2)	0.023	0.978
Ik weet bij wie ik terecht kan als ik (nu) niet kan betalen. (2)	0.451	0.550
Ik vertrouw de school voldoende om er mijn financiële problemen aan te vertellen. (3)	0.445	0.556

Figuur 21. Statistische analyse per vraag. Vergelijking tussen de groep die wel of geen schooltoeslag ontvangt.

Resultaten

- Enquête ouders
- Focusgroep & leerkrachten

Resultaten

- Enquête ouders
- Focusgroep & leerkrachten
- Schoolkosten

klas	schoolfactuur	vereiste aankoop/corona	totaal
5T	€ 407,29	€ 900,50	€ 1.307,79
6T	€ 247,90	€ 894,50	€ 1.142,40
4HT	€ 592,60	€ 12,00	€ 604,60
5ST	€ 301,05	€ 293,20	€ 594,25
3PE	€ 555,69	€ 20,00	€ 575,69
6H	€ 421,80	€ 124,00	€ 545,80
7KA	€ 407,80	€ 125,00	€ 532,80
6ST	€ 384,20	€ 144,00	€ 528,20
7WD	€ 392,60	€ 132,00	€ 524,60
3BK	€ 368,39	€ 150,00	€ 518,39

	1ste graad
	BSO
	KSO
	TSO

3HT	€ 336,55	€ 20,00	€ 356,55
3KA/V	€ 331,45	€ 20,00	€ 351,45
6KAlog	€ 247,30	€ 98,00	€ 345,30
5CM	€ 310,27	€ 33,20	€ 343,47
5H	€ 309,70	€ 33,20	€ 342,90
5KAklid	€ 309,45	€ 33,20	€ 342,65
3CM	€ 305,92	€ 20,00	€ 325,92
4KA/V	€ 301,71	€ 12,00	€ 313,71
3M	€ 245,87	€ 28,50	€ 274,37
4M	€ 229,02	€ 12,00	€ 241,02

Klas	Kostenraming	Schoolfactuur	Vershil: kostenraming - schoolfactuur	Opmerkingen
2BVLM	€ 374,05	€ 425,90	-€ 51,85	kosten kopieën 35 euro. Teken- en modemateriaal voorzien op 60 euro, maar was 80 euro.
2HIT	€ 380,80	€ 433,88	-€ 53,08	kosten kopieën 75 euro
3HIT	€ 430,10	€ 486,40	-€ 56,30	verschil rekentoestel. Kosten kopieën 73 euro.
5M	€ 327,85	€ 387,24	-€ 59,39	kosten kopieën 50 euro, ook 50 euro meer bij activiteiten. Uitzonderlijk? Did.materiaal slechts de helft van de kostenraming.
4BK	€ 401,20	€ 461,68	-€ 60,48	kosten kopieën 63 euro.
5I	€ 295,10	€ 360,40	-€ 65,30	kosten kopieën 90 euro
5V/vim	€ 387,35	€ 455,15	-€ 67,80	kosten kopieën 33 euro. Did.materiaal 31 euro.
5BI	€ 360,65	€ 429,90	-€ 69,25	kosten kopieën bijna 90 euro.
5BK	€ 305,10	€ 401,59	-€ 96,49	kosten kopieën 70 euro.
3BK	€ 379,68	€ 518,39	-€ 138,71	150 euro eigen aankopen (verf, borstels,...) meegerekend

Aanbevelingen

Acties

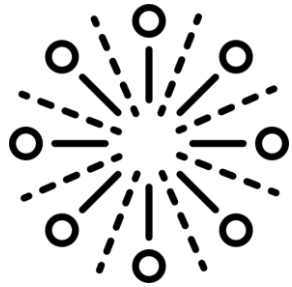
- ✓ bijdrageregeling
- ✓ kopieën op de factuur
- ✓ folder

Benodigheden voor 3BK tot en met 6BK (leerlingen kopen zelf aan)

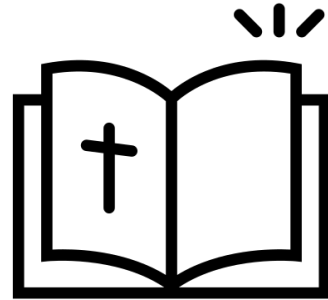
Essentieel (= € 145-150)

Materiaal	Adviesprijs	Suggestie van een goedkope aanbieder of merk
set tekenpotloden HB, 00 of 2B, 0 of B, 6B,... slijper + witte gom	€ 8,22	Bol.com (set van 8 potloden 2H, HB, B, 2B, 4B en 6B + slijper + gom)
kneedgom	€ 4,20	Bol.com
conté-potlood bruin	€ 2,40	Schleiper
schaar	€ 5	Koop geen aparte schaar. Een keukenschaar is ook voldoende.
rubbercement	€ 10	tekenwinkel
hobby lijm	€ 5,60	
lijmstift	€ 2,86	
kleurpotloden (min.15 verschillende kleuren)	€ 6,40 à € 9,5	bijvoorbeeld Stabilo, Crayola of Bruynzeel 24 ex.
vod	Veel opties in recyclage (kapot t-shirt, laken, handdoek, ...)	
potje voor water	Veel opties in recyclage	
1 rol papierplakband (tesa)	€ 3,99	Brico
aquareldoosje met basiskleuren	€ 18,75	Bol.com Van Gogh 12 napjes
Taelens plakkaatverf in pot/tube, grote pot/tube wit en zwart kleuren: vermiljoen rood, citroengeel, kobaltblauw, cyaan, magenta, gele oker,	Wit/zwart 50 ml: € 3,90 Elke andere kleur 16 ml: € 1,95 => 6x is € 11,7 totaal € 19,50	AVA (Taelens)
acrylverf: basispakket 5 kleuren	max. € 25	Amsterdam Standard (wit-zwart-geel-rood-blauw)
platte penselen (varkenshaar): een set smalle en brede	max. € 4	Action
ronde penselen petit gris nr. 12	€ 25	professionele tekenwinkel
fijne zwarte stift	€ 1,55	AVA
alcoholstift	€ 1	AVA
A3-map (ook zelfgemaakt met karton-overschotten mag)	€ 5	AVA
A3 tekenpapier (geen bristol = superglad papier)	per blad via school € 7,65 voor 20 vellen	school AVA

Hulpfonds

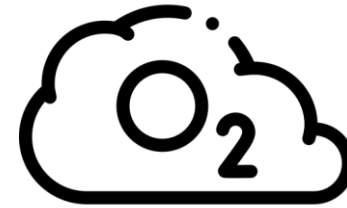
BRUISEND

CHRISTELIJK

ZORGEND

ZUURSTOF

FAMILIE

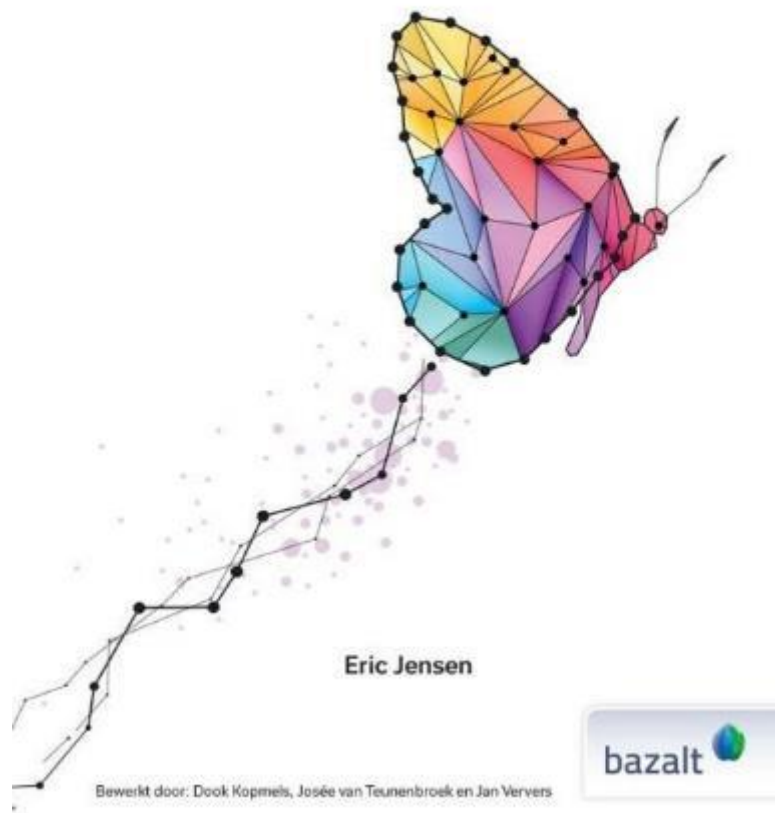
samen investeren
in welvaart
en welzijn

Kansen op pedagogisch/didactisch vlak

**IEDER
KIND KANSRIJK!**

Lesgeven aan leerlingen die opgroeien in armoede

7 mindsets en
bijkomende strategieën

Wat kan een bewust kostenbeleid betekenen?

2 SCHOLEN

DEZELFDE KOEPEL

DEZELFDE (DURE)
RICHTING

School A, Hasselt

- Studierichting Toerisme
- Kostprijs €1200 per jaar excl schoolboeken
- Reizen i.k.v. studierichting ingerekend in bedrag
- 'Elitaire school'
- Geen visie op armoede
- Geen kostenbeleid

School B, Schaarbeek

- Studierichting Toerisme
- Kostprijs €130 per jaar incl schoolboeken
- Reizen i.k.v. studierichting 100% betaald met subsidies van Erasmus +
- Plafondbedrag voor één en meerdaagse uitstappen
- Invulboeken kritisch evalueren, eigen cursussen
- Schoolteam betrekken
- Vertrouwenspersoon is breed bekend

Ervaringen uitwisselen

- Zo dadelijk:
  - Studiekostenmonitor
  - Waar kunnen scholen besparen?

- Wie is hier ook al mee bezig?
  - Waar bots je op?
  - Wat is herkenbaar, of net niet herkenbaar?

Studiekostenmonitor

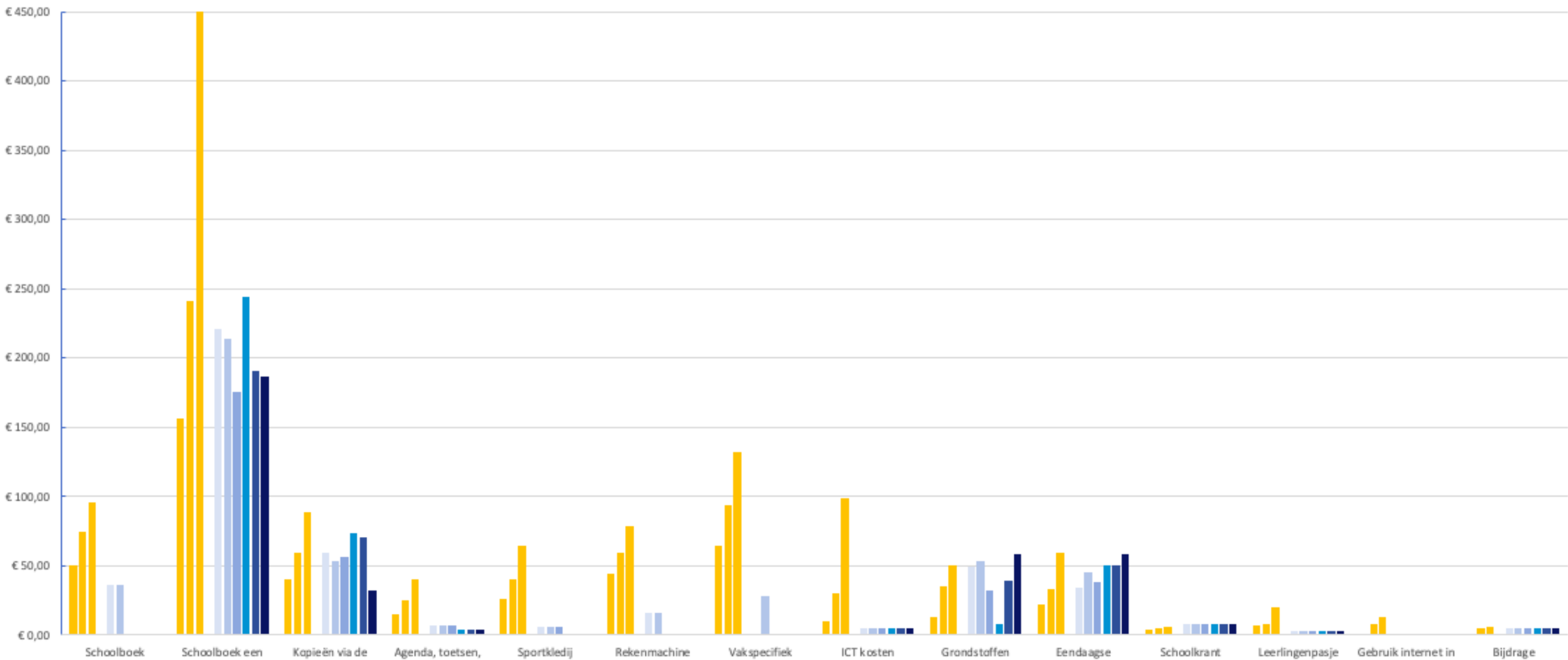
Zo geven de verschillen in studiekosten die toegewezen kunnen worden aan de studiegebieden en opleidingen informatie voor een eventuele bijsturing van de werkingsmiddelen die aan de respectievelijke onderwijsniveau's/studiegebieden/-richtingen worden toegekend.

De verschillen in studiekosten die toegewezen kunnen worden aan instellingen leveren informatie op voor de kostenbeheersing en het principe van de redelijke kostprijs voor de bijdrageregeling.

Schoolkosten 1ste graad

€ 1.400,00

Schoolkosten 1ste graad (detail)

Studiekostenmonitor i.k.v. kostenbeleid

Sensibiliseren

Vooral eigen kosten in kaart
brengen

Reflecteren

Creatief omgaan met kosten

Waar kunnen scholen besparen?

- Papieren materiaal
- Grondstoffen - verbruiksmateriaal
- Duurzaam materiaal
- Verplichte uitstappen
- Niet-verplichte kosten

Dankjewel

Colette Victor

Colette.victor@vzwkrijt.be

Gsm: 0473 567 279

Tine Simoens

Tine.simoens@smsi.be